

INKLUZÍV TELEPÜLÉSTERVEZÉS A CSARNOK NEGYEDBEN

Közterületi fejlesztések értékelése és javaslatok a városi befogadás erősítésére

Készítette: **SÓLYOM SÁRA** Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Budai Campus, Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Tájrendező- és kertépítőmérnöki alapképzés

Témavezető: **Szczuka Levente Balázs**, egyetemi tanársegéd, MATE, Budai Campus, Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Településépítészeti és Települési Zöldinfrastruktúra Tanszék

A dolgozat az inkluzív településtervezés elméleti és gyakorlati aspektusait vizsgálja, kiemelten foglalkozik a közterületek társadalmi szerepével és hozzáférhetőségével. A kutatás központi kérdése, hogy a várostervezés eszközei milyen mértékben képesek befolyásolni a városi terek befogadó jellegét, és hogyan járulhatnak hozzá a társadalmi sokszínűség megőrzéséhez. A vizsgálat mintaterülete Budapest VIII. kerületének Csarnok negyede, ahol az elmúlt években jelentős városrehabilitációs beavatkozásokat végeztek. A cél az eddigi fejlesztések inkluzivitási szintjének megállapítása, és javaslatokat megfogalmazása a befogadás növelése és a közterületi hálózat bővítése érdekében.

A kutatás vegyes módszertant használ. Az elméleti háttér kvalitatív szakirodalmi feldolgozásra épül, amely történelmi és kortárs példákon keresztül mutatja be a településtervezés társadalmi hatásait. A terepi vizsgálatok kvalitatív és kvantitatív módszereket ötvöztek, mivel az elméleti háttérkutatásból kiderült, hogy a közterületekkel szembeni igények részben szubjektív elemekből állnak. A vizsgálat a mintaterület közterületi fejlesztéseit három dimenzió mentén értékeli, ezek a társadalmi hozzáférés, közösségi funkcionalitás, valamint esztétikai és környezeti minőség. A komplex értékelési rendszer lehetővé tette az inkluzivitás mértékének számszerűsítését és a fejlesztések hiányosságainak feltárását. Az eredmények alapján megállapítható, hogy bár a vizsgált beavatkozások több szempontból előremutatóak, a közösségi funkcionalitás és a marginalizált csoportok bevonása még nem teljesül maradéktalanul.

A dolgozat záró része tartalmazza a közterületi hálózat kiterjesztése és a gyalogosbarát, befogadó városi környezet kialakítása érdekében tett javaslatokat. Ezek célja egy koherens, emberléptékű, funkcionálisan sokszínű közterületi rendszer létrehozása, amely nemcsak a fizikai hozzáférhetőséget, hanem a társadalmi integrációt is elősegíti. A kutatás eredményei nem csak a vizsgált területre értendők. A bemutatott módszertan és szempontrendszer más, hasonló adottságú városrészek fejlesztéséhez is alkalmazható, hozzájárulva a fenntartható és inkluzív városi környezet kialakításához.